

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/24-12/22
URBROJ: 50301-04/32-25-9

Zagreb, 9. siječnja 2025.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB

Primijeno:	09-01-2025	
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
021-03/24-09/80	65	
Uredbeni broj	Pril.	Vrijednost
50-25-4	-	-

Hs**NP*021-03/24-09/80*50-25-4**Hs

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti za 2023. godinu - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 021-03/24-09/80, URBROJ: 65-24-3, od 16. listopada 2024.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o staju sudbene vlasti za 2023. godinu, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na temelju članka 45. stavka 1. Zakona o sudovima („Narodne novine“, br. 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 126/19., 130/20., 21/22., 60/22., 16/23., 155/23. i 36/24.), predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske dužan je jednom godišnje, najkasnije do 30. travnja tekuće godine, Hrvatskome saboru podnijeti izvješće o stanju sudbene vlasti u protekloj godini (u daljnjem tekstu: Izvješće).

Izvješće koje je predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske dostavio Hrvatskome saboru 30. travnja 2024. je na njegovu inicijativu povučeno iz procedure te je ispravljeno Izvješće dostavljeno Hrvatskome saboru 15. listopada 2024.

U Izvješću se daje prikaz organizacije mreže sudova i njihove zakonom propisane nadležnosti, analizirano je stanje ljudskih potencijala u sudovima, izloženi su sumarni podaci o kretanju predmeta na sudovima, podaci o kretanju predmeta na pojedinim vrstama i razinama sudova, kao i podaci o pokazateljima uspješnosti rada za svaki pojedini sud, uz poseban osvrt na rezultate rada općinskih, trgovačkih i županijskih sudova te Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske na predmetima u kojima postupak traje duže od 10 godina.

Mreža sudova prema kojoj su sudovi djelovali tijekom 2023. uglavnom je uspostavljena još 1. siječnja 2019., nakon reorganizacije provedene sukladno Zakonu o područjima i sjedištima sudova („Narodne novine“, broj 67/18.), a čini je ukupno 67 sudova, i to: 34 općinska suda, 15 županijskih, 9 trgovačkih, 4 upravna te Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske, Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, Visoki kazneni sud Republike Hrvatske i Vrhovni sud Republike Hrvatske.

Na kraju 2023. u svim sudovima bilo je ukupno 7.989 zaposlenih (od kojih 6.677 žena), što predstavlja smanjenje od 1 % u odnosu na prethodnu godinu. Od navedenog broja zaposlenika 1.653 su suci (samo jedan više nego na kraju 2022.)

Najveći broj čine suci općinskih sudova (1.003), slijede suci županijskih (373) te suci trgovačkih sudova (116). Udio žena u ukupnom broju sudaca je 72 %.

U 2023. bilo je zaposleno 17 sudačkih vježbenika pravne struke koji su raspoređeni u općinske sudove (15) i trgovačke sudove (2).

Broj službenika na administrativnim, materijalno-financijskim i stručnim poslovima (sudski zapisničari, upisničari, zemljišnoknjižni referenti, informatički referenti) u svim sudovima iznosio je 4.965 i manji je za 73 u odnosu na prethodnu godinu. I među službenicima veći dio zaposlenih zauzimaju žene (90 % zaposlenih).

Iz podataka o dobnoj strukturi zaključuje se da je najviše sudaca u dobnoj skupini između 60 i 64 godine (354), nema sudaca mlađih od 30 godina, a svega pet ih je u dobi između 30 i 34 godine (u općinskim sudovima).

U Izvješću su prvi put navedeni podaci o broju zaposlenih osoba s invaliditetom i iznosu naknade koju su sudovi morali platiti zbog neispunjavanja obveze zapošljavanja osoba s invaliditetom.

U Izvješću su navedeni podaci o predmetima sudske uprave kojih je u svim sudovima zaprimljeno 60.011, a riješeno 58.202.

Posebno su istaknuti podaci o zaprimljenim predstavkama ili pritužbama na rad sudova kojih je u svim sudovima zaprimljeno 5.591, a riješeno 5.766.

U 87 predmeta je prekoračen rok za dovršetak postupka određen u predmetima za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku. Ukupno je isplaćeno 14.833,88 eura na ime naknade zbog utvrđene povrede prava na suđenje u razumnom roku.

Viši sudovi su proveli ukupno 56 nadzora nad radom nižih sudova. Županijski sudovi su proveli 20 nadzora u 20 općinskih sudova, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je proveo nadzor u devet trgovačkih sudova, Visoki upravni sud je proveo nadzor u četiri upravna suda, Visoki prekršajni sud u dva općinska suda, a Vrhovni sud Republike Hrvatske je proveo nadzor u kaznenoj grani sudovanja u 11 sudova i Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske.

U Izvješću su prikazani zbirni podaci o radu sudova u petogodišnjem razdoblju od 2019. do 2023., iz kojih proizlazi da se priljev predmeta smanjuje već treću godinu zaredom. U odnosu na 2022. priljev predmeta smanjen je s 1.292.764 na 1.261.827, što predstavlja

smanjenje za 2,39 %. Priljev predmeta je povećan u odnosu na prethodnu godinu na upravnim sudovima i Visokom kaznenom sudu Republike Hrvatske, dok je na svim ostalim sudovima zabilježeno smanjivanje priljeva predmeta.

Broj riješenih predmeta na svim sudovima u odnosu na 2022. je smanjen s 1.339.065 na 1.222.403 ili za čak 8,7 %. Jedino je Visoki kazneni sud Republike Hrvatske riješio više predmeta nego prethodne godine, dok su ostali riješili manje predmeta nego prethodne godine. Najveći udio u broju riješenih predmeta odnosi se na predmete u kojima postupak traje do tri godine, dok je udio predmeta u kojima postupak traje od tri do sedam godina i preko sedam godina smanjen.

U odnosu na prethodnu godinu povećan je broj neriješenih predmeta, s 452.850 na 470.613 ili za 3,9 %.

U Izvješću se navodi kako iz analize broja neriješenih predmeta po sudovima proizlazi da je na kraju 2023. u odnosu na prethodnu godinu smanjen broj neriješenih predmeta Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske i Vrhovnog suda Republike Hrvatske, dok povećanje broja neriješenih predmeta bilježe svi ostali sudovi. Najveći udio u ukupnom broju neriješenih predmeta čine predmeti u kojima postupak traje kraće od tri godine. Broj neriješenih predmeta u kojima postupak traje od tri do sedam godina se neznatno povećao u odnosu na prethodnu godinu.

Indikatori uspješnosti rada sudova za 2023. su lošiji u usporedbi s prethodnom godinom. Stopa ažurnosti je nešto ispod poželjne vrijednosti (100 %) i iznosila je 96,88 % (u prethodnoj godini je bila 103,58 %). Procijenjeno vrijeme trajanja postupka se u odnosu na prethodnu godinu povećalo za 18 dana i iznosilo je 141 dan.

Tijekom 2023. prosječno je svaki sudac/sudski savjetnik riješio 546 predmeta, što je prosječno 50 predmeta manje nego tijekom 2022.

Iz podataka o kretanju predmeta općinskih sudova proizlazi da su općinski sudovi zaprimili u rad 1.002.103 predmeta, riješili 966.958 te je na kraju godine ostalo neriješenih 379.202 predmeta.

Pokazatelji uspješnosti rada općinskih sudova ukazuju na nešto lošije rezultate u odnosu na prethodnu godinu. Stopa ažurnosti iznosila je 96,49 % (2022. je iznosila 104,17 %) što ukazuje da su općinski sudovi riješili manje predmeta od priljeva u toj godini. Stopa rješavanja iznad 100 % zabilježena je kod građanskih parničnih predmeta i ostavinskih predmeta, što ukazuje da su samo kod ove vrste predmeta sudovi osim priljeva predmeta rješavali i zaostatke u radu.

Očekivano vrijeme rješavanja predmeta (DT) se povećava te je u 2023. iznosilo 143 dana (u 2022. je iznosilo 126 dana). Najviše dana bilo je potrebno za rješavanje kaznenih predmeta I. stupnja (716 dana) zatim građanskih parničnih predmeta (566 dana).

Najveći udio u primljenim predmetima općinskih sudova otpada na zemljišnoknjižne predmete (57,4 %), slijede prekršajni predmeti (11 %), ovršni predmeti (9,6 %) i građanski parnični predmeti (približno 9 %), a najmanji udio se odnosi na premete mirenja.

U predmetima koji su na kraju godine ostali neriješeni, najveći udio se odnosi na građanske parnične predmete (38 %), slijede prekršajni predmeti s udjelom 21 % i ovršni predmeti s udjelom 10,8 %.

Osim zbirnih podataka o radu općinskih sudova, Izvješće prikazuje podatke o pojedinačnom radu općinskih sudova u svim vrstama predmeta, osim zemljišnoknjižnih koji se zbog specifičnosti postupka prate odvojeno. Za objektivnu ocjenu rada pojedinog suda potrebno je uzeti u obzir sve indikatore uspješnosti.

U Izvješću se navodi da su županijski sudovi zaprimili u rad ukupno 86.045 predmeta, riješili 85.210 predmeta te da je na kraju 2023. ostalo 34.849 predmeta. Ključni pokazatelji uspješnosti rada ukazuju na nešto lošije rezultate nego prethodne godine, s izuzetkom stope rješavanja koja je povećana s 97,89 % na 99,03 %.

Indikator vremena rješavanja ukazuje na činjenicu kako se vrijeme potrebno za rješavanje predmeta produljilo sa 139 na 149 dana. Broj rješavatelja je povećan te je posljedično smanjen broj predmeta prosječno primljenih po rješavatelju. Istovremeno je smanjen broj predmeta prosječno riješenih po rješavatelju.

Najveći udio u broju primljenih predmeta odnosi se na građanske predmete drugog stupnja, i to one u kojima županijski sudovi odlučuju po žalbama na odluke općinskih sudova. Ovi predmeti predstavljaju najveći udio u broju neriješenih predmeta na kraju godine.

Iz podataka o načinu rješavanja predmeta u kojima županijski sudovi odlučuju o žalbama protiv odluka koje su općinski sudovi donijeli u prvom stupnju, vidljivo je kako su županijski sudovi u najvećem broju predmeta potvrdili odluku suda prvog stupnja, što po ocjeni iznesenoj u Izvješću, ukazuje na kvalitetu rada općinskih sudova.

Iz podataka o starosnoj strukturi neriješenih predmeta županijskih sudova uočava se kako se najveći udio odnosi na predmete u kojima postupak traje kraće od tri godine. Broj takvih predmeta je smanjen za gotovo 8 % u odnosu na 2021. No, povećan je broj neriješenih predmeta u kojima postupak traje od tri do sedam godina i to u odnosu na 2021. za čak 42,56 %.

Među riješenim predmetima najveći udio se odnosi na predmete u kojima je postupak trajao do tri godine. Njihov broj je u odnosu na 2021. smanjen za 9,27 %, dok je broj riješenih predmeta u kojima postupak traje od tri do sedam godina gotovo na razini 2021. Broj riješenih predmeta u kojima je postupak trajao preko sedam godina je manji nego prethodne 2022., ali je u odnosu na kraj 2021. smanjen za 24,57 %.

Osim zbirnih podataka o radu županijskih sudova, Izvješće prikazuje podatke o pojedinačnom radu županijskih sudova u svim vrstama predmeta. Za objektivnu ocjenu rada pojedinog suda potrebno je uzeti u obzir sve indikatore uspješnosti.

Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske zaprimio je ukupno 12.054 predmeta, riješio 12.992 te je na kraju godine ostalo 14.688 neriješenih predmeta. Ističe se kako je na Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske 2023. zaustavljen trend smanjivanja broja rješavatelja te je njihov broj povećan za dva.

Pokazatelji učinkovitosti su povoljniji nego tijekom prethodne godine te je stopa rješavanja 107,78 % (tijekom 2022. je bila 90,7 %), što ukazuje da je sud riješio 7,78 % više predmeta nego što ih je zaprimio u rad te je tako započeo proces smanjivanja zaostataka u radu. Očekivano vrijeme trajanja postupka je skraćeno za 10 dana (s 423 na 413 dana).

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske je tijekom godine zaprimio u rad 1.815 predmeta, riješio 1.610 te je na kraju godine ostalo neriješenih 689 predmeta.

Stopa rješavanja predmeta je i dalje ispod 100 % i iznosi 88,71 % što znači da sud rješava manje predmeta nego što ih zaprimi u rad, a što dovodi do povećanja zaostataka u radu suda i produljenja vremena potrebnog za rješavanje predmeta.

U Izvješću se navodi kako su tijekom 2023. svi trgovački sudovi zaprimili u rad ukupno 128.066 predmeta, riješili 123.222 te je na kraju godine ostalo 22.339 neriješenih predmeta.

Pokazatelji učinkovitosti su i kod trgovačkih sudova nepovoljniji nego prethodne godine jer je stopa rješavanja smanjena sa 102,88 % na 96,22 % i ukazuje da su sudovi riješili manje predmeta nego što su zaprimili u rad, što dovodi do povećanja zaostataka u radu. Procijenjeno vrijeme trajanja postupka je produženo s 46 na 66 dana. U odnosu na prethodnu godinu je smanjen broj riješenih predmeta po sucu/sudskom savjetniku i povećan broj neriješenih predmeta po rješavatelju.

U Izvješću se ističe kako su rezultati dovršenja postupka mirenjem simbolični i ukazuju da stranke nisu dovoljno motivirane da sporove okončavaju na taj način. Kod svih trgovačkih sudova mirenjem je dovršeno svega 199 predmeta, a u rad je zaprimljen 191 predmet. Kao razlog nezainteresiranosti stranaka za mirenje ističe se preniske sudske pristojbe i nesankcioniranje zlouporabe procesnih ovlaštenja stranaka.

U predmetima koje su trgovački sudovi riješili tijekom godine, kao i u onima koji su ostali neriješeni najveći udio se odnosi na predmete u kojima je postupak započeo prije manje od tri godine. U posljednje tri godine je povećan broj neriješenih predmeta u kojima postupak traje dulje od sedam godina.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je zaprimio u rad 4.435 predmeta, riješio 5.087 predmeta te je na kraju godine ostalo 2.174 neriješena predmeta, što predstavlja najmanji broj neriješenih predmeta u prethodnom petogodišnjem razdoblju.

Ključni pokazatelji uspješnosti rada na predmetima ukazuju na napredak i kontinuitet u učinkovitosti ovoga suda. Stopa ažurnosti je visokih 114,70 %, a vrijeme potrebno za rješavanje predmeta se u odnosu na 2022. skratilo za 20 dana (sa 176 na 156 dana).

Odlučujući o žalbama protiv odluka trgovačkih sudova, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je u najvećem broju predmeta njihove odluke potvrdio.

Promatrajući starosnu strukturu neriješenih predmeta Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske vidljivo je kako najveći udio otpada na predmete u kojima postupak traje do tri godine. Broj neriješenih predmeta u kojima postupak traje preko sedam godina je u odnosu na 2022. smanjen za približno 5 %, a u odnosu na 2021. za 20,11 %.

Svi upravni sudovi u Republici Hrvatskoj zaprimili su u rad tijekom 2023. ukupno 15.998 predmeta, što predstavlja najveći broj zaprimljenih predmeta u prethodnom petogodišnjem razdoblju. Riješili su 12.905 predmeta, te je prema Izvješću ostalo neriješenih 8.408 predmeta, što je najveći zabilježeni broj u prethodnom petogodišnjem razdoblju.

Ključni pokazatelji uspješnosti ukazuju na znatno lošije rezultate nego 2022. jer je stopa rješavanja smanjena sa 106,80 % na 80,67 %, a procijenjeno vrijeme trajanja postupka produljeno je sa 143 na čak 238 dana.

Tijekom godine Visoki upravni sud Republike Hrvatske zaprimio je u rad 4.773 predmeta, riješio 4.664, što predstavlja najmanji broj riješenih predmeta u prethodnom petogodišnjem razdoblju. Ostalo je neriješenih 2.749 predmeta, neznatno više nego na kraju prethodne godine.

Stopa ažurnosti je 97,72 % i povećana je u odnosu na prethodnu godinu, a očekivano vrijeme rješavanja predmeta je sa 191 povećano na 215 dana.

Iz podataka o kretanju predmeta Vrhovnog suda Republike Hrvatske u 2023. proizlazi da je taj sud zaprimio u rad tijekom godine ukupno 6.538 predmeta, riješio 9.755 predmeta, što ukazuje da je stopa ažurnosti visokih 149,20 %, odnosno da je tijekom godine riješeno preko 49 % više predmeta nego što ih je zaprimljeno u rad. Indikator vremena rješavanja predmeta je smanjen s 317 na 206 dana i najniži je u prethodnom petogodišnjem razdoblju.

Najveći broj predmeta odnosi se na građansku granu suđenja, a tijekom godine je zaprimljeno 6.203, riješeno 9.374, a ostalo je neriješenih 5.448 predmeta. Stopa ažurnosti je 151,12 %, a očekivano vrijeme trajanja postupka je 212 dana, odnosno kraće za 121 dan u odnosu na 2022.

U kazenoj grani suđenja indikator vremena rješavanja predmeta je skraćen sa 69 na 64 dana uz stopu ažurnosti od gotovo 113,73 %.

U Izvješću se ističe kako je naročit napredak ostvaren u građanskoj grani sudovanja gdje se broj neriješenih predmeta na kraju godine smanjuje iz godine u godinu uz relativno stabilan i vrlo velik priljev novih predmeta. Razlog tome je veće zalaganje sudaca, ali promjene u organizaciji rada na način da je svakom od sudaca dodijeljen sudski savjetnik koji pomaže u radu i izrađuje nacрте odluka u jednostavnijim predmetima tako da se na mjesečnoj i godišnjoj razini rješava veći broj predmeta.

Izvješće se posebno osvrće i na ustavnu ulogu Vrhovnog suda Republike Hrvatske - osiguranje jedinstvene primjene propisa i ujednačavanje sudske prakse. Tijekom 2023. održano je pet sjednica Građanskog odjela na kojima je zauzeto 10 pravnih shvaćanja. Kazneni odjel je održao jednu sjednicu na kojoj su donesena dva pravna shvaćanja. Također su održana tri sastanka s predsjednicima građanskih odjela županijskih sudova te je doneseno 16 zaključaka.

U Izvješću je prikazana analiza rezultata općinskih, trgovačkih i županijskih sudova i Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske u rješavanju predmeta u kojima postupak traje preko 10 godina („stari predmeti“).

Prema predstavjenim podacima u svim sudovima je tijekom godine bilo u radu 18.589 „starih predmeta“ od kojih je 7.909 preneseno iz prethodnog razdoblja, a 10.680 je, s obzirom na datum početka postupka, status „starog predmeta“ steklo tijekom godine. Od ukupnog broja predmeta u radu, sudovi su riješili 10.864 predmeta (58,4 %).

Na kraju 2021. neriješenih „starih predmeta“ na svim sudovima je bilo 8.484, na kraju 2022. bilo ih je 7.909, a na kraju 2023. njihov broj je 7.725 ili za 8,9 % manje nego na kraju 2021. Najveći udio u broju neriješenih „starih predmeta“ se odnosi na predmete općinskih sudova.

Izvješće sadrži podatke o rezultatima rada svakog pojedinog općinskog, trgovačkog i županijskog suda, kao i Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske na „starim predmetima“.

U Izvješću se navode podaci o stanju infrastrukture sudova i iskazanim potrebama za osiguranjem dodatnog radnog prostora. Sudovi raspolažu s 1.737 sudnica i 2.562 ostala ureda, a iskazuju potrebu za još 166 sudnica i 157 ostalih ureda. Također su iskazane potrebe za 2.543 računala i 262 prijenosna računala kao i za pisačima, skenerima i videokonferencijskim uređajima.

Posebno su obrađeni podaci o elektroničkoj komunikaciji sa sudovima te su izneseni podaci o broju podnesaka i pismena upućenih putem elektroničke komunikacije.

U Izvješću se navodi i iznos sredstava koja su u državnom proračunu osigurana za sudbenu vlast u 2023. iz kojeg je vidljivo kako je iznos ukupnih planiranih proračunskih izdvajanja za sudove u 2023. povećan u odnosu na prethodnu godinu, i to s 193.496.963,00 eura, na 227.636.520,00 eura.

Zaključno se u Izvješću ističe kako je 2023. specifična godina po tome da su prvi put u Republici Hrvatskoj suci u organizaciji Udruge hrvatskih sudaca proveli mjere upozorenja te je proveden štrajk sudskih službenika i namještenika, što je imalo za posljedicu pogoršanje stope ažurnosti, koja je sa 103,58 % u 2022. pala na 96,88 % i produljenje procijenjenog vremena trajanja postupka sa 123 na 141 dan.

Također se upozorava na sistemski nedostatak koji se vuče godinama vezan za plaće sudaca jer se, kako se navodi, ne vodi računa da je plaća pored izvora prihoda i pitanje njihove neovisnosti. Sporazumi s Udrugom hrvatskih sudaca u vezi s plaćama sudaca nisu riješili pitanje indeksacije plaće sudaca, uvođenje platnih razreda za prvostupanjske suce i korekcije koeficijentata sudaca na svim razinama.

Ističe se kako je godišnji priljev predmeta na sudove neopravdano visok te se kao primjer navodi brojnost predmeta koje pokreću fizičke i pravne osobe protiv osiguravajućih društava i banaka koje institucije koriste sudske postupke i odvjetnička zastupanja kao instrument iscrpljivanja građana s ciljem da odustanu od postupka i povuku tužbu.

Pored navedenog u Izvješću se analizira stanje sudbene vlasti i daju prijedlozi za unaprjeđenje rada:

- predlaže se da se plaće sudskih službenika i namještenika uredi posebnim zakonom odvojeno od ostalih državnih službenika

- upozorava se da informatizaciju poslovanja u sudovima treba provesti na način da ona ubrzava i olakšava procese, umjesto da je sve češće kočnica bržem radu sudova
- predlaže se zabraniti sucima da rade kao arbitri u domaćim i stranim arbitražama, sudjeluju u vođenju stegovnih postupaka pri tijelima strukovnih komora i sudjeluju u radu sudova časti
- ukazuje se na nužnost suradnje izvršne i sudbene vlasti na ravnopravnoj osnovi
- predlaže se da se kod izgradnje sudskih zgrada vodi računa o sudskoj arhitekturi te da sudske zgrade imaju dva dijela – jedan u kojem su sudnice i prijamni uredi i koji je otvoren za građane i drugi dio u kojem su kabineti sudaca i koji građanima nije dostupan, a sudski prostor osim što mora biti funkcionalan mora biti i reprezentativan
- upozorava se na neprihvatljivost prakse da su sud i državo odvjetništvo smješteni u istoj zgradi te da su u istoj zgradi smješteni sudovi iste vrste prvog i drugog stupnja jer se kod građana stvara dojam o pristranosti suda (državo odvjetništvo je samo stranka u postupku)
- predlaže se da se predsjedniku Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kao najvišem tijelu sudske uprave, institucionalno omogući veći utjecaj u postupku imenovanja predsjednika sudova, odgovornih za poslove sudske uprave na nižim razinama sudova,
- predlaže se da sudska praksa dostupna putem sustava supraNova postane dostupna u neanonimiziranom obliku i odvjetnicima, a da se povreda zaštite osobnih podataka predvidi kao stegovno djelo odvjetnika
- predlaže se da proračun sudova ne bude sastavni dio proračuna ministarstva nadležnog za pravosuđe, već zaseban „sudbeni proračun“.

Vlada Republike Hrvatske ukazuje kako prikazani podaci o starosnoj strukturi neriješenih predmeta ukazuju da se vrijeme trajanja sudskih postupaka u 2023. povećalo u odnosu na prethodnu godinu, što smatra negativnim trendom. Također se ističe da je problem prekomjernog trajanja sudskih postupaka jedan od najčešćih uzroka povreda prava na pošteno suđenje i prava na djelotvorno pravno sredstvo u odnosu na Republiku Hrvatsku pred Europskim sudom za ljudska prava. Samo je, tijekom 2023., u ukupno 13 predmeta sklopljena ili predložena nagodba ili je priznata povreda prava na pošteno suđenje zbog dugotrajnosti sudskih postupaka pred domaćim sudovima i neučinkovitosti pravnog sredstva koje je u hrvatskom pravnom sustavu uspostavljeno kao odgovor na problem prekomjernog trajanja postupka pred sudovima. Od navedenih 13 sporova pred Europskim sudom za ljudska prava u čak pet postupaka duljini je pridonio i sam Vrhovni sud Republike Hrvatske. Ističe se uspješna suradnja Ureda zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava s Vrhovnim sudom Republike Hrvatske u postupcima izvršenja presuda Europskog suda.

ZAKLJUČAK

Prema naprijed navedenom, Izvješće predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti za 2023. godinu, sadrži pregled kretanja predmeta po svim vrstama sudova i svim vrstama postupka, kao i pregled pokazatelja uspješnosti rada sudova iz kojih proizlazi da su sudovi tijekom 2023. ostvarili nešto slabije rezultate nego prethodne godine.

Priljev predmeta na sve sudove je tijekom 2023. manji za 2,39 % nego 2022. Tijekom 2023. sudovi su riješili gotovo 3 % manje predmeta nego što su ih zaprimili u rad ili 8,7 % manje nego prethodne godine. Vrijeme trajanja sudskih postupaka se produljilo u odnosu na prethodnu godinu što je jedan od najčešćih uzroka povrede prava na pošteno suđenje u odnosu na Republiku Hrvatsku pred Europskim sudom za ljudska prava. U strukturi neriješenih

predmeta, udio onih u kojima postupak traje duže od sedam godina se povećava. Smanjio se prosječan broj predmeta koji je svaki rješavatelj (sudac/sudski savjetnik) u sustavu zaprimio u rad, kao i broj predmeta prosječno riješenih po jednom rješavatelju te je povećan broj predmeta koji je kod svakog od rješavatelja ostao neriješen.

Osim što se navedeni podaci iznose u Izvješću u vidu činjenica, uglavnom izostaju prijedlozi mjera i aktivnosti koje bi sama sudbena vlast trebala poduzeti u cilju povećanja učinkovitosti sustava i skraćivanju vremena trajanja sudskih postupaka. Naime, predložene mjere i aktivnosti koje se smatraju nužnim za povećanje učinkovitosti sustava uglavnom su u nadležnosti tijela izvan sudbene vlasti.

Vlada Republike Hrvatske kontinuirano poduzima mjere u cilju poboljšanja materijalnog statusa sudaca, sudskih službenika i namještenika, podizanju kvalitete prostora za rad sudova i njegove tehničke opremljenosti pa očekuje dodatne napore i same sudbene vlasti u cilju povećanja učinkovitosti sudova i cjelokupnog sudskog osoblja u rješavanju sudskih predmeta barem u mjeri da se ne povećavaju zaostaci u radu.

S obzirom na i dalje prisutnu problematiku nasilja u obitelji i nasilja nad ženama ukazuje se na nužnost ulaganja dodatnih napora od strane sudbene vlasti u pravcu ujednačavanja sudske prakse i osvješćivanja pravosudnih dužnosnika o pravima žrtava kaznenih djela i prekršaja i efikasnije pravne zaštite žrtava.

Slijedom navedenoga, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da Izvješće predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti za 2023. godinu primi na znanje.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habijana i državne tajnike Vedranu Šimundžu Nikolić, Fadilu Bahović, Ivana Crnčeca i Sanjina Rukavinu.

mr. sc. Andrej Plenković

